TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 21184
Tarih : 11.11.2026

- 53228

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT
Kars Milletvekili
DEM Parti Grup Başkanvekili

9 Kasım 2026 tarihinde İzmir'in Aliağa ilçesinde bulunan HABAŞ Demir Çelik tesislerinde meydana gelen patlamada kamuoyuna yansıyan açıklamalara göre en az 17 işçinin yaşamını yitirdiği bildirilmiş; can kaybı, kayıp işçi ve yaralı sayılarına ilişkin açıklamalar gün içinde değişmiştir. Olayın kesin teknik nedeni ve tüm sorumluluklar henüz bağımsız inceleme ve adli süreçlerle açıklığa kavuşturulmamıştır. İşçilerin yaşam hakkı, sağlıklı ve güvenli koşullarda çalışma hakkı ve kamunun koruma yükümlülüğü bakımından facianın tüm yönleriyle aydınlatılması zorunludur.

Elektrik ark ocağı gibi yüksek sıcaklık ve ağır yük altında çalışan üretim tesislerinde vinçlerin, taşıyıcı konstrüksiyonların ve bakım ekipmanlarının güvenli tasarımı yaşamsal önemdedir. Olayın teknik nedenleri henüz kesinleşmemiş olsa da basına ve resmî açıklamalara yansıyan vinç ve malzeme düşmesi anlatımları, ekipmanın uygunluk belgeleri ile bakım ve yenileme yatırımlarının incelenmesini gerektirmektedir.

Sanayi politikası yalnızca üretim kapasitesini ve yatırımı büyütmekle sınırlı olamaz; üretimin işçilerin yaşam hakkını, sağlığını ve güvenliğini esas alan koşullarda gerçekleştirilmesi gerekir.

Kamu teşviklerinden yararlanan işletmelerde iş sağlığı ve güvenliği performansının nasıl izlendiği, ihlallerin destek kararlarına etkisi ve teknik standartların yeterliliği açıklığa kavuşturulmalıdır. 10 Kasım tarihinde yapılan açıklamada vinç yolu kirişinin bağlantılarından ayrıldığı belirtilmiştir. Bu ilk tespit, yapısal güvenlik ve kapasite artışı süreçlerinin de araştırılmasını gerektirmektedir.

Bu bağlamda;

1. İşletmenin sanayi sicil kaydı, faaliyet ve üretim kapasitesi hangi tesisleri kapsamaktadır?

2. 2010-2026 döneminde HABAŞ ve ilgili grup şirketlerine verilen yatırım teşvik belgelerinin tarihleri, tutarları ve destek unsurları nelerdir?

3. Desteklenen projelerde iş sağlığı ve güvenliği uyum şartı aranmış mıdır?

4. Ölümlü olaylardan sonra teşviklerin askıya alınması veya geri alınması yönünde değerlendirme yapılmış mıdır?

5. Patlamayla ilişkili vincin, çelik konstrüksiyonun ve yardımcı ekipmanın imalat ve uygunluk belgeleri hangi kurumlardan temin edilmiştir?

6. Sanayi tesislerindeki kaldırma ekipmanları ve gaz hatları için zorunlu teknik standartların yeterliliği değerlendirilmiş midir?

7. Bakanlık birimleri veya bağlı kuruluşlarca işyerinde teknik inceleme yapılmış mıdır?

8. İlgili sanayi desteklerinde güvenli bakım ve yenileme yatırımlarına ne kadar kaynak ayrılmıştır?

9. Metal sanayisinde 2020-2026 döneminde makine ve ekipman kaynaklı ölümcül olaylara ilişkin sektör analizi yapılmış mıdır?

10. Sanayi sicil ve teşvik kayıtları ile ağır "iş kazası" verilerinin eşleştirilmesi planlanmakta mıdır?

11. Vinç yolu kirişinin kolon, mesnet ve bağlantılarından ayrıldığı yönündeki ilk bulgular karşısında taşıyıcı sistemin proje, imalat, montaj ve tadilat geçmişi incelenmiş midir?

12. İşletmenin son on yılda kapasite artışı nedeniyle yaptığı yapısal değişiklikler için hangi statik hesaplar, uygunluk değerlendirmeleri ve bağımsız teknik kontroller aranmıştır?

13. 2020-2026 döneminde ağır sanayi işletmelerine sağlanan teşviklerden yararlanan işyerlerinde ölümcül olay oranları ve uygulanan teşvik yaptırımları nelerdir?